

Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

Τόμ. 33 (2012)

Δελτίον ΧΑΕ 33 (2012), Περίοδος Δ'. Στη μνήμη του Δημήτρη Κωνσταντίου (1950-2010)

Πρακτικά Ημερίδας. Από το Βυζάντιο στη νεώτερη εποχή: παράδοση και ανανέωση στην τέχνη. Μνήμη ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΥ

Σοφία ΚΑΛΟΠΙΣΗ-ΒΕΡΤΗ, Ευγενία ΧΑΛΚΙΑ

doi: [10.12681/dchae.1263](https://doi.org/10.12681/dchae.1263)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΚΑΛΟΠΙΣΗ-ΒΕΡΤΗ Σ., & ΧΑΛΚΙΑ Ε. (2014). Πρακτικά Ημερίδας. Από το Βυζάντιο στη νεώτερη εποχή: παράδοση και ανανέωση στην τέχνη. Μνήμη ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΥ. *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*, 33, 345–346. <https://doi.org/10.12681/dchae.1263>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

Από το Βυζάντιο στη Νεώτερη Εποχή: παράδοση και ανανέωση στην τέχνη

ΜΝΗΜΗ ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΥ

Οργάνωση: Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία
Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο

Πέμπτη 12 Μαΐου 2011
στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο

Η Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία σε συνεργασία με το Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο διοργάνωσε στις 12 Μαΐου 2011 επιστημονική ημερίδα με τίτλο *Από το Βυζάντιο στη Νεώτερη Εποχή: παράδοση και ανανέωση στην τέχνη*, στη μνήμη Δημήτρη Κωνσταντίου, εμπνευσμένου διευθυντή του Μουσείου και άξιου Γενικού Γραμματέα της Εταιρείας από το 2000. Είχε προηγηθεί η επιστημονική εκδήλωση, με θέμα *Μουσείο – Μνημείο – Κοινωνία*, που διοργανώθηκε στις 11 Μαρτίου 2011 στο Βυζαντινό Μουσείο από κοινού με την οικογένεια του Δημήτρη Κωνσταντίου και ακολούθησε το διπλό τεύχος του περιοδικού του Βυζαντινού Μουσείου *Ilissia*, αφιερωμένο στον διευθυντή του. Η αφιέρωση του παρόντος τόμου του *Δελτίου* στη μνήμη του Δημήτρη Κωνσταντίου, καθώς και η δημοσίευση των *Πρακτικών της Επιστημονικής Ημερίδας* της 12ης Μαΐου ως παραρτήματος του τόμου, αποφασίστηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο ως ελάχιστη ανταπόδοση στην προσφορά του τιμώμενου προς τη Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία.

Η Οργανωτική Επιτροπή της ημερίδας, την οποία αποτέλεσαν η Όλγα Γκράτζιου, η Σοφία Καλοπίση-Βέρτη, ο Νίκος Καστρινάκης, η Αναστασία Λαζαρίδου και η Ευγενία Χαλκιά, επέλεξε το θέμα *Από το Βυζάντιο στη Νεώτερη Εποχή: παράδοση και ανανέωση στην τέχνη* επειδή η περίοδος αυτή είχε κατεξοχήν απασχολήσει τον τιμώμενο στις επιστημονικές του αναζητήσεις ήδη από τα πρώτα χρόνια της θητείας του στην Αρχαιολογική Υπηρεσία, με σημαντικότερους καρπούς τη διδακτορική του διατριβή για τους Καπεσοβίτες ζωγράφους και την έκθεση των μεταβυζαντινών συλλογών του Μουσείου που πραγματοποιήθηκε υπό την εποπτεία του.

Στο σκεπτικό της Οργανωτικής Επιτροπής κυριάρχησε η άποψη να αναδειχτούν όχι μόνον όψεις της μεταβυζαντινής τέχνης στον τομέα της αρχιτεκτονικής και της ζωγραφικής σε μνημεία, σε φορητές εικόνες και σε χειρόγραφα αλλά, πολύ περισσότερο, να τεθούν παλαιότεροι και νέοι προβληματισμοί για τους τρόπους προσέγγισης του υλικού αυτού, να επιχειρηθούν νέες ερμηνείες και να τονιστούν οι ζυμώσεις και εξελίξεις, άμεσα συνυφασμένες με τις ιστορικές συνθήκες που επικράτησαν αυτή την εποχή μετάβασης από το Βυζάντιο στη νεώτερη εποχή. Οι ομιλητές ενθαρρύνθηκαν να αντιμετωπίσουν κριτικά τις έως τώρα ερευνητικές προσεγγίσεις, να επανεξετάσουν ζητήματα περιοδολόγησης, ορολογίας, μεθοδολογίας και ερμηνείας, να επαναπροσδιορίσουν τις αισθητικές αντιλήψεις, να συζητήσουν τους τρόπους παραγωγής, τις αλλαγές στις τεχνικές, τον τρόπο μαθητείας και της όλης οργάνωσης των εργαστηρίων. Το κύριο ζητούμενο ήταν η σύνδεση των έργων τέχνης της μεταβυζαντινής περιόδου με τις ιστορικές παραμέτρους της εποχής και με την κοινωνία που τα παρήγαγε και τα χρησιμοποίησε σύμφωνα με τις ανάγκες της, τις απαιτήσεις της και την ιδεολογία της. Το αποτέλεσμα υπήρξε ιδιαίτερα ενδιαφέρον.

Στην πρόσκληση του Διοικητικού Συμβουλίου να περιληφθούν οι ανακοινώσεις της *Ημερίδας* στον παρόντα τόμο ανταποκρίθηκαν δέκα από τους δώδεκα ομιλητές, από τους οποίους οι επτά κατέθεσαν ανεπτυγμένο το κείμενο της ανακοίνωσής τους και τρεις σε μορφή εκτενούς περίληψης.

ΣΟΦΙΑ ΚΑΛΟΠΙΣΗ ΒΕΡΤΗ
Πρόεδρος
Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

ΕΥΓΕΝΙΑ ΧΑΛΚΙΑ
Διευθύντρια
Βυζαντινού και Χριστιανικού Μουσείου

Οκτώβριος 2011